

ขอขอบคุณผู้ใช้คูปองของศาลาในการปล่อยชั่วคราว

นายมนต์ชัย ชนินทรลีลา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

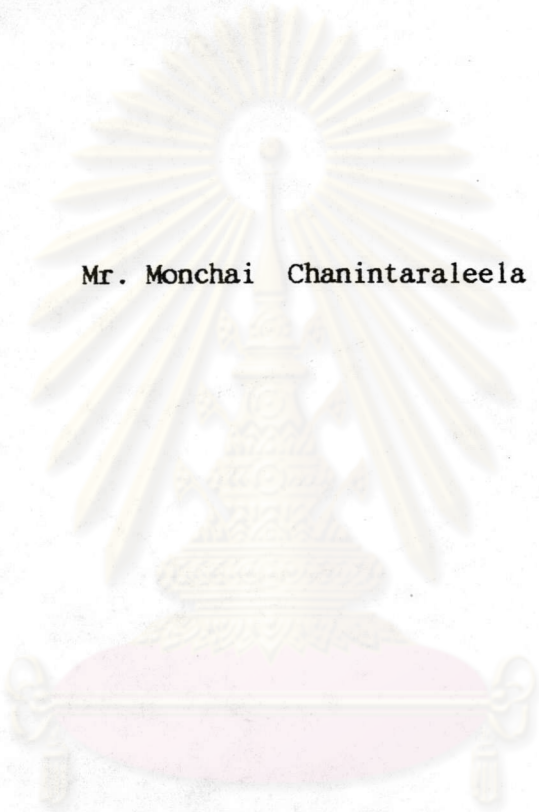
พ.ศ. 2537

ISBN 974-583-951-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

114192559

SCOPE OF JUDICIAL DISCRETION IN PROVISIONAL RELEASE

Mr. Monchai Chanintaraleela

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-583-951-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ขอบเขตการใช้ดุลพินิจของศาลในการปล่อยชั่วคราว

โดย

นายมนต์ชัย ชินทรลีลา

ภาควิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

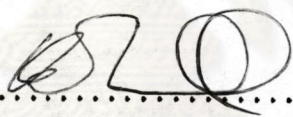
อาจารย์ ดร. จิรนิติ หะวานนท์

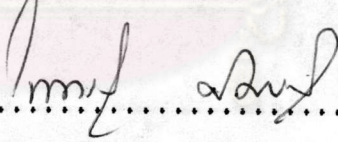

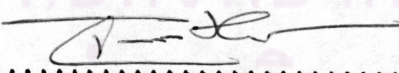
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

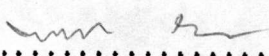

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

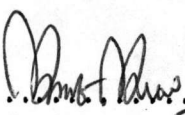
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ ดร. จิรนิติ หะวานนท์)

..... กรรมการ
(อาจารย์พรเพชร วิชิตชลชัย)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. กิตติพงษ์ กิตยารักษ์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

มนต์ชัย ชินทรลีลา : ขอบเขตการใช้ดุลพินิจของศาลในการปล่อยชั่วคราว (SCOPE OF JUDICIAL DISCRETION IN PROVISIONAL RELEASE) อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์ , อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : อาจารย์ ดร.จิรนิติ ทะวานนท์, 234 หน้า. ISBN 974-583-951-5

การปล่อยชั่วคราวเป็นมาตรการทางกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองแก่สิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาหรือจำเลย ซึ่งได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่ามีความผิดตามกฎหมาย เพื่อให้เขาได้รับหลักประกันที่จำเป็นสำหรับการต่อสู้คดีพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตนเองได้อย่างเต็มที่ และยังเป็นการป้องกันมิให้มีการแสวงหาพยานหลักฐานจากเขาจนเกินสมควร หรือป้องกันการลงโทษเขาล่วงหน้าก่อนที่จะพิสูจน์ได้ว่ากระทำผิดจริง ควบคู่ไปกับการที่ให้ความคุ้มครองต่อความสงบเรียบร้อยของสังคมส่วนรวม ซึ่งจำเป็นต้องมีตัวผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดมาปรากฏในการพิจารณาและรับโทษ หากพิสูจน์ได้ว่ากระทำผิดจริง จึงต้องควบคุมหรือขังผู้ต้องหาหรือจำเลยไว้เพื่อป้องกันมิให้เขาหลบหนีหรือไปก่อภัยอันตรายหรือความเสียหายต่อสังคมชั้นอีก

จากการศึกษาวิจัยผู้เขียนพบว่า มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวในปัจจุบัน ยังไม่ได้รับการบัญญัติคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาหรือจำเลยอย่างเพียงพอ แม้ในทางปฏิบัติศาลมักจะมีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยมีประกันและหลักประกันเป็นส่วนใหญ่ แต่ขอบเขตการใช้ดุลพินิจของศาลก็ยังขาดความชัดเจนอยู่มาก และในการปล่อยชั่วคราวศาลก็มักนำเอาประกันและหลักประกันมาเป็นเงื่อนไขสำคัญในการที่จะอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ผู้เขียนจึงเห็นว่าควรที่จะแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายให้สิทธิผู้ต้องหาหรือจำเลยที่จะได้รับการปล่อยชั่วคราวเป็นหลักและห้ามการเรียกหลักประกันจนเกินควรแก่กรณีเอาไว้ ซึ่งจะทำให้ศาลฎีกาสามารถวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายนี้ให้เป็นบรรทัดฐานในการกำหนดขอบเขต และการควบคุมดุลพินิจให้ศาลล่างเดิมตามต่อไปได้

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C470331 : MAJOR LAW
KEY WORD: JUDICIAL / DISCRETION / PROVISIONAL / RELEASE

MONCHAI CHANINTARALEELA : SCOPE OF JUDICIAL DISCRETION IN
PROVISIONAL RELEASE. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF. PITOON KONGSOMBOON,
THESIS-CO ADVISOR : Dr.CHIRANIT HAVANOND, 234 pp. ISBN 974-583-951-5

Provisional Release is a legal measure for the protection of right and liberty of both the alleged offender and the defendant. Everyone charged with a penal offence has the right to be presumed innocent until proved guilty in a public trial. Provisional release is a measure that will preserve such right. It also protects the accused and the defendant from being forced to incriminate themselves and helps minimize the chance that they will be punished before proven guilty. Given the importance of provisional release, it should be noted that the right of the society to maintain peace and public order must also be taken into consideration. In certain circumstances, it is necessary to keep the accused in custody in order to prevent them from escaping or creating injury or danger to the public.

As for the results of the research, it is discovered that the provisional release measure at present cannot adequately safeguard the rights and liberty of the people. Although in practice the court would in most cases allow provisional release by having bail or other valuable securities, but the scope and boundary of court's discretion in this matter are not quite clear. In addition the court often rely on bail or other securities as condition for release. It is the opinion of the writer that provisional release should always be granted except in certain circumstances and that excessive bail should be prohibited. The law should be amended accordingly and, in particular, the supreme court should be allowed to review this matter so that guidelines and precedents be established for lower courts to follow.

ภาควิชา.....นิติศาสตร์
สาขาวิชา.....นิติศาสตร์
ปีการศึกษา.....2536

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของท่านรองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์ ที่ได้กรุณาได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และท่านอาจารย์ ดร. จิรนิติ หะวานนท์ ที่ได้กรุณาได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการสละเวลาให้คำปรึกษา คำแนะนำ ข้อคิดเห็น อันเป็นประโยชน์ในการเขียนวิทยานิพนธ์ ตลอดจนได้กรุณาตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์

ผู้เขียนขอขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ ที่ได้กรุณาได้รับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ท่านอาจารย์พรเพชร วิชิตชลชัย และท่านอาจารย์ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์ ที่ได้กรุณาได้รับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ท่านอาจารย์ ดร.กมลชัย รัตนสกววงศ์ ที่ได้กรุณาได้รับเป็นกรรมการสอบเค้าโครงร่างวิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้ข้อมูล คำแนะนำ ข้อคิดเห็น จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สามารถดำเนินไปจนเสร็จเรียบร้อย คือ คุณสุรางค์ เจียรณมงคล, คุณจารุณี ฐานรตาภรณ์, คุณศักดิ์ชัย เลิศพานิชพันธุ์, คุณชลนันทน์ วิทยะอักษร, คุณกานินกา รสรื่น, คุณพัชรรัตน์ มณีวงศ์, คุณฤทธิรงค์ สมอุคร, คุณอมรพจน์ กุลวิจิตร, คุณสุรีย์ จงเสรีจิตต์, คุณศิริพร ปาริยะวูทธิ, คุณทรงพล พลเยี่ยม เจ้าหน้าที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์และบริการงานคดีศาลอาญา และบรรดาพี่เจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ท้ายนี้ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบิดา-มารดา ซึ่งสนับสนุนในด้านกำลังใจ การเงิน การศึกษา ให้แก่ผู้เขียนเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา และหากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีส่วนดีอยู่บ้าง ผู้เขียนขอมอบบูชาพระคุณบิดา-มารดา ครูบาอาจารย์ และผู้ที่ได้กล่าวถึงในบรรณานุกรมอ้างอิง แต่หากมีข้อบกพร่องประการใดผู้เขียนขออภัยไว้แต่เพียงผู้เดียว

นายมนต์ชัย ชนินทรลีลา

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่ 1. บทนำ.....	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2. วัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย.....	6
3. ขอบเขตของการศึกษาวิจัย.....	7
4. สมมติฐานในการศึกษาวิจัย.....	8
5. วิธีการศึกษาวิจัย.....	8
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัย.....	8
บทที่ 2. ทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว.....	10
1. ความหมายของการปล่อยชั่วคราว.....	10
2. ทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว.....	12
3. ประวัติความเป็นมาของการปล่อยชั่วคราว.....	17
- การปล่อยชั่วคราวในประเทศอังกฤษ.....	17
- การปล่อยชั่วคราวในประเทศสหรัฐอเมริกา.....	22
- ประวัติความเป็นมาของการปล่อยชั่วคราวในประเทศไทย.....	28
4. ผลของการปล่อยชั่วคราว.....	43
- ผลของการปล่อยชั่วคราวต่อกระบวนการยุติธรรมของรัฐ.....	44
- ผลของการปล่อยชั่วคราวต่อผู้ต้องหาหรือจำเลย.....	45

บทที่ 3. หลักเกณฑ์ของศาลในการปล่อยชั่วคราว.....	48
1. ขอบเขตอำนาจของศาลในการปล่อยชั่วคราว.....	48
2. หลักเกณฑ์ที่ศาลใช้ในการปล่อยชั่วคราว.....	52
- การบัญญัติรองรับสิทธิในการปล่อยชั่วคราวในกฎหมาย.....	52
- วิธีการปล่อยชั่วคราว.....	55
- ผู้มีสิทธิร้องขอและผู้มีอำนาจสั่งคำร้องให้ปล่อยชั่วคราว.....	59
- หลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของศาลในการปล่อยชั่วคราว.....	63
- กฎหมายรัฐธรรมนูญ.....	64
- ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา.....	64
- คำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว พ.ศ. 2531.....	72
- คำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว ในชั้นฎีกาโดยทางโทรสาร พ.ศ. 2537.....	76
- หลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของศาลในการปล่อยชั่วคราวของ ต่างประเทศ.....	76
- หลักเกณฑ์การพิจารณาประกันและหลักประกัน.....	80
- กฎหมายรัฐธรรมนูญ.....	81
- ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา.....	82
- คำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว พ.ศ. 2531.....	86
- ระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ฉบับที่ 8 เรื่องการใช้ บุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว...	87
- ระเบียบและข้อบังคับของกระทรวงยุติธรรมเกี่ยวกับการ รับหลักทรัพย์ของธนาคารเป็นหลักประกันในการปล่อย ชั่วคราว.....	88

-	ระเบียบและข้อบังคับของกระทรวงยุติธรรม เกี่ยวกับการ	
	บังคับตามสัญญาประกันที่มีพันธบัตรรัฐบาลเป็นหลักประกัน	89
-	การอุทธรณ์คำสั่งศาลที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว.....	92
บทที่ 4.	บทวิเคราะห์หลักเกณฑ์ของศาลไทยในการปล่อยชั่วคราว.....	94
1.	การใช้ดุลพินิจของศาลในการปล่อยชั่วคราว.....	95
-	ความหมายของดุลพินิจ.....	95
-	ความสำคัญของดุลพินิจ.....	96
-	ขอบเขตของการใช้ดุลพินิจ.....	97
-	การควบคุมการใช้ดุลพินิจ.....	99
2.	สิทธิในการปล่อยชั่วคราวเป็นหลัก.....	105
3.	การพิจารณาคำร้องให้ปล่อยชั่วคราวโดยเร็ว.....	111
4.	การพิจารณาประกันและหลักประกันพอควรแก่กรณี.....	117
-	หลักเกณฑ์การเรียกหลักประกันพอควรแก่กรณี.....	118
-	การพิจารณาประกันและหลักประกันในทางปฏิบัติ.....	120
-	การบัญญัติกฎหมายห้ามเรียกหลักประกันจนเกินควรแก่กรณี..	124
-	การบัญญัติกฎหมายที่สั่งปล่อยชั่วคราวโดยจะมีหลักประกัน	
	ไม่เกินจำนวนที่ระบุไว้สำหรับความผิดในบางประเภท.....	125
-	การใช้บุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว	127
-	ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการใช้บุคคลเป็น	
	หลักประกันในการปล่อยชั่วคราว พ.ศ. 2536.....	129
-	คำสั่งกรมตำรวจ ที่ 622/2536 เรื่อง การใช้บุคคล	
	เป็นประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว.....	131
5.	ข้อมูลในการพิจารณาคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว.....	134
6.	เหตุที่จะไม่ให้ปล่อยชั่วคราวตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย	136

7. มาตรการป้องกันสังคมในกรณีศาลอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวเป็นหลัก.....	139
8. ความเป็นอิสระของศาล.....	142
- สถานะทางกฎหมายของระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว.....	144
- การบัญญัติกฎหมายไว้แน่นอนในความผิดบางประเภท.....	146
- การนำคำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว พ.ศ. 2531 มาใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย.....	147
บทที่ 5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	149
1. บทสรุป.....	149
2. ข้อเสนอแนะ.....	153
บรรณานุกรม.....	158
ภาคผนวก ก. คำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว และ คำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวในชั้นฎีกาโดยทางโทรสาร.....	168
ภาคผนวก ข. ตารางแสดงสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ.....	180
ภาคผนวก ค. แบบสอบถาม.....	185
ภาคผนวก ง. ระเบียบราชการฝ่ายตุลาการ ฉบับที่ 8 เรื่องการใช้บุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว.....	191
ภาคผนวก จ. ระเบียบและข้อบังคับของกระทรวงยุติธรรม เกี่ยวกับการรับหลักทรัพย์ของธนาคารเป็นหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว.....	194

ภาคผนวก ฉ.	ระเบียบและข้อบังคับของกระทรวงยุติธรรม เกี่ยวกับการบังคับ ตามสัญญาประกันที่มีพันธบัตรรัฐบาล เป็นหลักประกัน.....	217
ภาคผนวก ช.	สถิติคดีเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวในศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร (ยกเว้นศาลแพ่ง ศาลแพ่งธนบุรี ศาลแรงงานกลาง และศาลภาษี อากรกลาง).....	220
ภาคผนวก ซ.	แบบพิมพ์ศาลในการปล่อยชั่วคราวและตัวอย่างการตีราคาประกัน ประวัติผู้เขียน.....	221 234

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย